

Пенітенціарна реформа в Україні та роль UNODC у 2023 Узагальнення

Після повномасштабного вторгнення Росії у лютому 2022 року пенітенціарна служба України зіткнулася з безпрецедентними викликами. Перебої у роботі поставили під загрозу безпеку та базові потреби ув'язнених і створили надзвичайно складні умови для тюремного персоналу – усе це поставило під загрозу амбітні плани України щодо реформування пенітенціарної служби.

Розвиток міжнародної співпраці

У червні Міністерство юстиції України за підтримки УНЗ ООН провело у Києві **Міжнародний пенітенціарний форум**. Представники пенітенціарних установ і служб пробації з 18 держав-членів ООН, організації громадянського суспільства та міжнародні партнери зібралися разом, щоб допомогти визначити пріоритети нагальних потреб України, обговорюючи шляхи посилення її потенціалу реагування на кризи та планування відновлення.

“
Цей Форум довів українцям і усьому світу, що українська пенітенціарна система змінюється. Ми пройшли складний шлях від радянського минулого до дотримання прав ув'язнених за міжнародними стандартами, але досягли важливих успіхів.

”
Пан Денис Малюська,
Міністр юстиції України

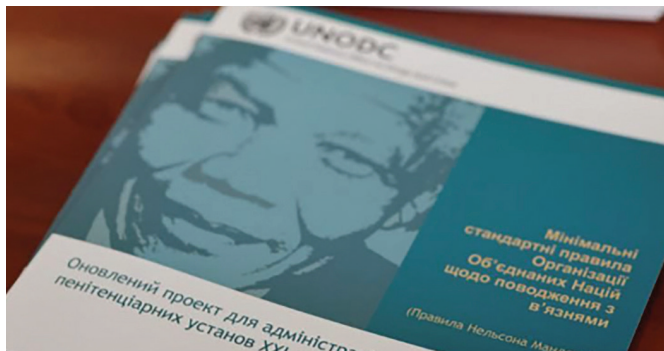
“
Українські в'язниці сильно постраждали від війни, зазнавши значних пошкоджень і серйозних порушень у їх управлінні та умовах утримання.

”
Пані Деніз Браун,
Координаторка системи ООН в Україні,
Гуманітарна координаторка

На прохання Міністерства юстиції України Управління ООН з наркотиків та злочинності (УНЗ ООН) провело оцінку, щоб визначити, якої саме невідкладної допомоги потребує Україна, і як підтримати пенітенціарну реформу в Україні у довгостроковій перспективі. Після консультацій з Міністерством юстиції України, пенітенціарною службою та службою пробації, а також організаціями громадянського суспільства, ключовими сферами підтримки були визначені міжнародне співробітництво, розбудова спроможностей та обмін досвідом.

Учасники обговорили пропозицію, розроблену Міністерством юстиції України та УНЗ ООН щодо нової програми «**Допомога пенітенціарній системі у відповідь на збройний конфлікт та нагальні потреби в Україні**» (PACE.UA), метою якої є покращення управління в'язницями та правопорушниками в Україні; посилення реагування на надзвичайні ситуації та готовності країни до кризових ситуацій; а також підтримка довгострокових зусиль з інституційної реформи у Міністерстві юстиції.

Розбудова спроможностей

У травні Україна приєдналася до **Групи друзів Правил Нельсона Манделі**, до якої входять 40 держав-членів та інших організацій, які взяли на себе зобов'язання сприяти практичному застосуванню цієї загальноновизнаної схеми управління в'язницями. УНЗ ООН забезпечило переклад **Правил Нельсона Манделі** українською мовою, а у грудні запустило **електронний навчальний курс з вивчення Правил українською мовою**.

Обмін досвідом

Обмін досвідом між Україною та іншими країнами розглядався як життєво важливий для підтримки місії України, і наступні події є прикладами того, наскільки потужним виявився цей обмін:

- За підсумками Міжнародного пенітенціарного форуму Національна адміністрація пенітенціарних установ Міністерства юстиції Молдови у жовтні 2023 року організувала візит українських посадовців до Молдови з метою обміну досвідом та знаннями.
- **Навчальний візит до Хорватії:** у партнерстві з Міністерством юстиції України та Державною адміністрацією Республіки Хорватія УНЗ ООН у вересні організував навчальний візит українських високопосадовців з Міністерства юстиції та пенітенціарної служби до Хорватії. Вони обмінялися передовим досвідом зі своїми хорватськими колегами та відвідали в'язниці по всій країні. Сторони домовилися продовжити обмін знаннями та досвідом у майбутньому.

- **Україна на 25-ій Щорічній Конференції Міжнародної асоціації виправних установ та в'язниць (ICPA)**

У 2023 році УНЗ ООН сприяло участі начальника Департаменту з питань виконання кримінальних покарань пана Сергія Гречанюка у Міжнародній конференції ICPA, де понад 800 учасників з 79 країн світу обговорювали останні події у цій сфері. За підтримки УНЗ ООН українська делегація організувала семінар з підвищення стійкості управління в'язницями під час війни та закликала міжнародних партнерів об'єднати зусилля для вирішення існуючих проблем.

Наступні кроки

УНЗ ООН продовжує підтримувати Україну в подоланні цих складних викликів. Знання та досвід міжнародних партнерів матимуть важливе значення для розробки та впровадження нової програми PACE.UA, яка спрямована на вирішення нагальних потреб та сприяння інституційним змінам у пенітенціарній службі в Україні.

Інші корисні ресурси

Допомога пенітенціарній системі у відповідь на збройний конфлікт та нагальні потреби в Україні

Електронний навчальний курс Правил Нельсона Манделі в Україні

Країна-бенефіціар

Організація-виконавець

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime